

Statens vegvesen

*«Hva praktikerer bør vite om vegjus – 2012»
arr. Nkf Hordaland*

Erstatning - skyldregelen

brøyting, strøing mm

Ingrid G. H. Oma
rådgjevar

Statens vegvesen Region Vest
Juridisk- og anskaffelsesseksjonen

Utgangspunkt

- Veggen vert stilt til disposisjon for den som vil nytte han
- Veghaldar har likevel eit visst ansvar for kvalitet og sikkerheit
- Opp til lokal myndigheit sitt faglege skjønn å bruke løyvingane på ein mest mogeleg forsvarleg måte

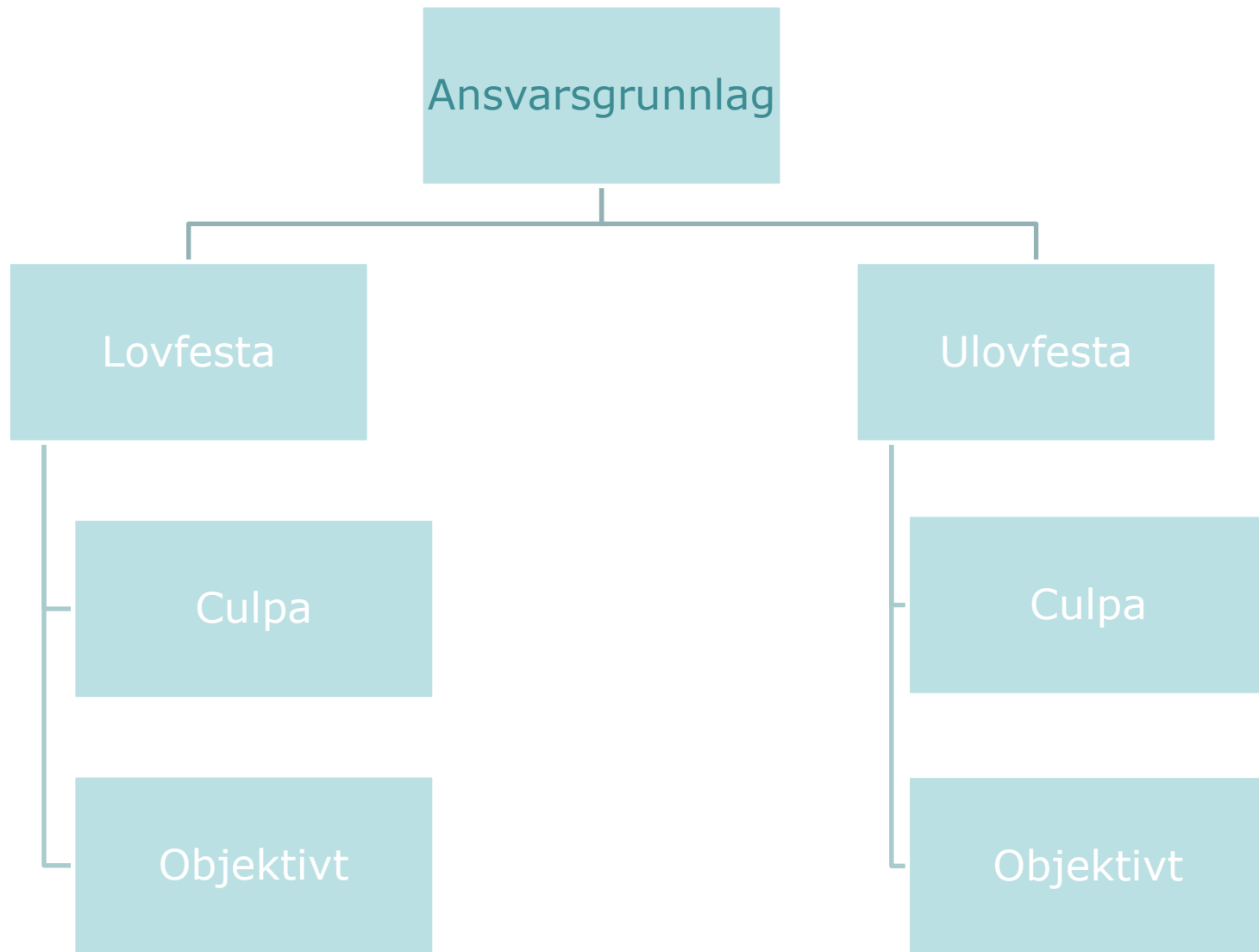
Tema

- Når vert veghaldar erstatningsansvarleg for det han gjer/ikkje gjer?
  - Litt teori om allmenn erstatningsrett
  - Arbeidsgjevaransvaret
  - Bruken av entreprenørar
  - Nokre typetilfeller

Grunnvilkår for erstatning

- Ansvarsgrunnlag
- Adekvat årsakssammenheng
- Økonomisk tap

Culpa

- ✦ Skyld
- ✦ Subjektivt grunnlag
- ✦ Unntak: kan handlinga unnskyldast?
- ✦ Eit spørsmål om forsvarleg handlemåte

Grunngjeving:

- ✦ Prevensjonsomsyn
  - Almen
  - Individuell
- ✦ Reparasjonsomsyn

Nærare om skyldansvaret

- ∨ Etablert felle for trafikantane
- ∨ Lett hindre fare med rimelege kostnader
- ∨ Lett hindre fare gjennom varsling
  - Den særskilde faren må varslast, vanlig fareskilt ikkje nok
- ∨ Tidsmoment
- ∨ Inspeksjon fra veghaldar og rutiner for dette
  - Handbok 051 om arbeidsvarsling
- ∨ Gjentakande fare
- ∨ Bomring, piggdekkgebyr

Aktsemdsnorm ved skyldansvar

- ✦ Må i utgangspunktet skje innanfor dei økonomiske rammene som er stilt til rådvelde for veghaldar
- ✦ Mild norm
  - Skader som skuldast unnlating av å forebygge eller avverge skader fra ein skaderisiko som truar fra naturen si side, eller som er skapt av andre
- ✦ Streng norm
  - Skader som skuldast aktive handlingar fra veghaldar si side

Objektivt ansvar

- ∨ Uten skyld

Grunngjeving

- ∨ Normal lovleg drift
- ∨ Nærast til å bære tapet
- ∨ Pulveriseringstanke
- ∨ Hindre bedriftsøkonomiske motiv
- ∨ Reparasjonsomsyn

Historisk om objektivt ansvar

- ∨ Utgangspunkt kun skyldansvar
- ∨ Etterkvart ulovfesta objektivt ansvar
- ∨ I dag lovfesta objektivt ansvar
  - Yrkesskedeforsikringslova
  - Forurensingslova
  - Naturmangfoldlova
  - Grannelova
  - Vannressurslova
  - Bilansvarslova
  - Produktansvarslov
  - Med fleire

Adekvat årsakssammenheng

- ∨ Spørsmål om faktum – ikke juss
- ∨ Vilkårslære
- ∨ Hovedårsakslære

- ∨ Lemping
- ∨ Medverknad
  - Fart
  - Type kjøretøy
  - Teknisk stand

Økonomisk tap

- ✓ Dokumentert økonomisk tap
  - Takst
  - Rekning
  - Avtale
- Utgifter
  - Reparasjon
  - Juridisk bistand
- Tape inntekter
  - Rt 2010/24 (tunnell – kiosk)

Arbeidsgjevars ansvar

Skadeerstatningslova §2-1 nr 1

- 1. *Arbeidsgiver svarer for skade som voldes forsettlig eller uaktsomt under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren, idet hensyn tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt. Ansvaret omfatter ikke skade som skyldes at arbeidstakeren går utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten eller saksområdet og karakteren av arbeidet eller vervet.*

Arbeidsgjevars ansvar (forts.)

- Unntak for hendelege uhell
- Problemstillinga er om dei krav skadelidte med god grunn kan stille til verksemda eller tenesta er sett til side
- Anonyme feil
- Kumulative feil

Skadeerstatningslova § 2-1 nr 3

- Kven er arbeidstakar?
  - Tilsette
    - Personen sjølv
  - Prosjekt/konsulent
    - Personen sjølv
  - Oppdragstakar/entreprenør
    - Kontrakt om levering av eit resultat
    - Kven held arbeidsreiskap og utstyr

Val av entreprenør

- Er entreprenøren/underentreprenør kvalifisert?
- Er forsvarleg kontroll og tilsyn utført?

Driftskontrakter

- Kven er ansvarleg?
  - Veghaldar?
  - Entreprenør?
  - Begge?
- Kven er nærast til å hindre skade
- Kva er avtala?

Sakshandsaminga

- Krav om erstatning er ikkje eit enkeltvedtak jf fvl § 2
- Reglane i fvl kap IV-VI gjeld ikkje
- Kap II om habilitet og kap III om sakshandsaminga gjeld
- Sakskostnader, fvl § 36, står i kap VI. Likevel eit moment i ein tapspost under skl § 4-1.

Nokre typetilfeller

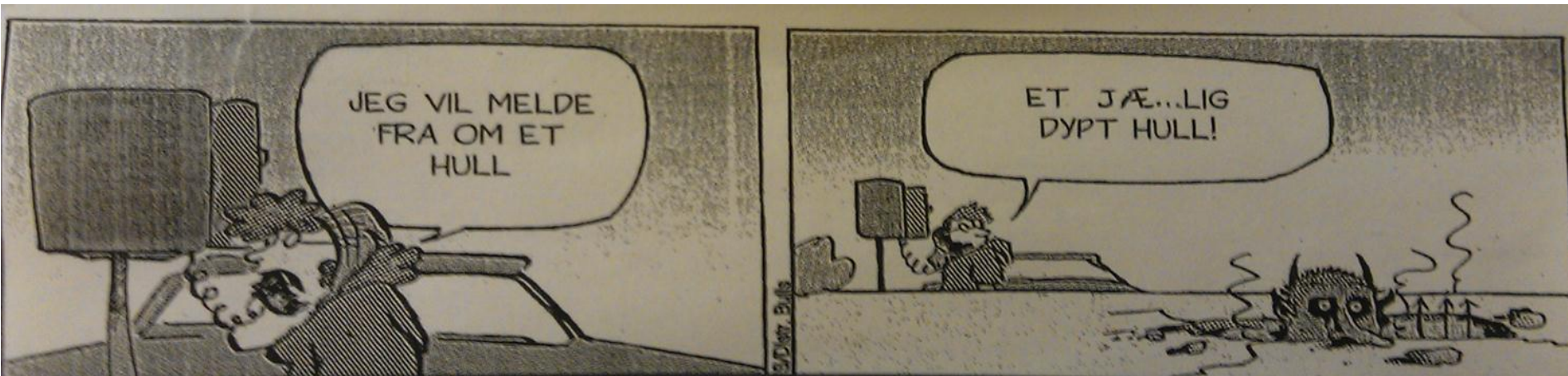
▾ Vegetasjon

- ▾ Slaghol
- ▾ Kumlokk
- ▾ Vintervegghald
  - Brøyting
  - Strøing
  - salt

- ✓ Arbeid på eller ved veg
  - Nylagt asfalt/vegmerking
  - Produkt som ikke holder mål
  - Manglende varsling
- ✓ Steinsprut
- ✓ Feil på innretninga til veggen
  - Rekkverk som sviktar
  - Laus stabbestein
  - Manglende varselskilting
  - Fergebom som fell ned
  - Feildosert sving
- ✓ Manglar utanfor vegbana
  - Sunnfjord herredsrett 25. juni 1975

▸ Takk for meg